

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_657
Předmět:	Český jazyk a literatura
Tematický okruh:	Literatura 19. století
Autor, spoluautor:	Mgr. Iveta Bašná
Název DUMu:	Světový realismus II
Pořadové číslo DUMu:	17
Stručná anotace:	Světový realismus II – charakteristika směru, jeho typické znaky , představitelé v Rusku, jejich tvorba
Ročník:	2.
Obor vzdělání:	65-42-M/02 Cestovní ruch, 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání
Metodický pokyn:	Prezentace slouží ve výuce jako součást výkladu a lze ji také použít jako materiál k samostudiu.
Výsledky vzdělávání:	Žák aktivně zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období, zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace.
Vytvořeno dne:	21. 06. 2013

Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.

Světový realismus

- realismus vzniká ve 30. letech 19. století a prosazuje se zejména v jeho 2. polovině
- název je odvozen od slova realis (věcný)
- objevuje se nejprve v Anglii a Francii

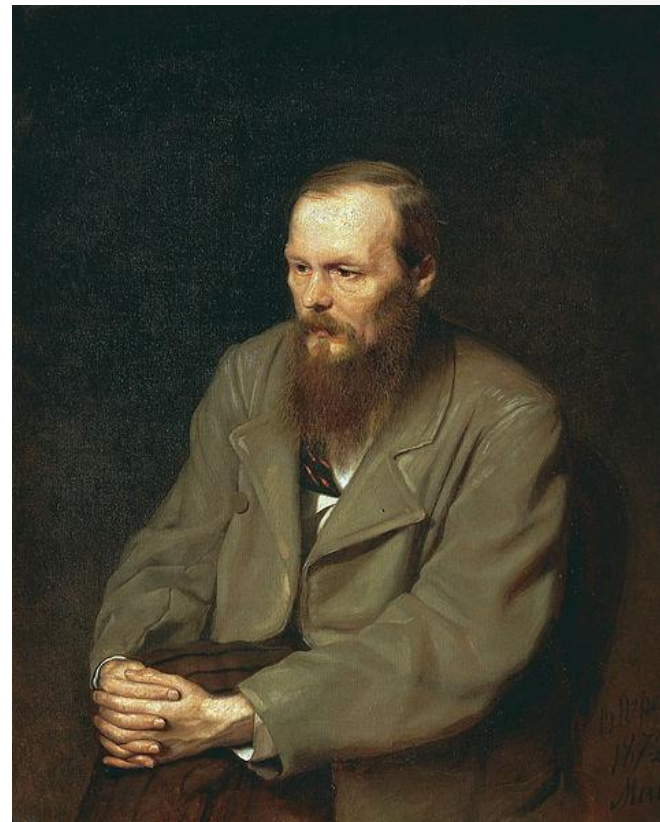
Znaky realismu:

1. pravdivé zobrazení skutečnosti
2. zájem o soudobé problémy
3. objektivita
4. typizace

Rusko

Fjodor Michajlovič Dostojevskij (1821 – 1881)

- tvůrce moderního psychologického románu
- za své politické vystupování byl odsouzen k trestu smrti, trest mu byl změněn na 4 roky galejí na Sibiři
- tento pobyt na Sibiři mu umožnil dokonale poznat prostředí, které pak popisoval ve svých knihách
- hrdinové jeho knih často řeší vnitřní konflikt, popisuje duševní procesy

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Dostoevsky_1872.jpg

Dílo:

Zločin a trest

- příběh studenta Raskolnikova, který se dopustí vraždy, pro peníze zabije lichvářku, ale neplánovaně i její sestru
- svůj zločin si snaží rozumově zdůvodnit a omluvit, ale čin na něm zanechá velké psychické následky
- výčitky svědomí ho donutí se přiznat a za svůj zločin si odpyká trest na Sibiři

Idiot

- hlavním hrdinou je kníže Myškin, dobrý a ušlechtilý člověk, který je pro svou laskavost považován okolím za idiota

Bratři Karamazovi

- čtyři synové statkáře Karamazova (ztělesnění tradice) symbolizují různé myšlenkové proudy nové ruské generace

Nikolaj Vasiljevič Gogol (1809 – 1852)

- prozaik, dramatik a publicista
- představitel kritického realismu
- v dílech ukazuje ruskou byrokracií

Dílo:

Revizor - komedie o falešném revizorovi

- městečko se dozvídá o plánovaném příjezdu revizora a prvního cizince za něj považuje
- Chlestakov, falešný revizor, situace zneužije, obohatí se a odjede
- když vyjde pravda najevo a zavládne chaos, přijíždí pravý revizor
- **Mrtvé duše** – satirický román

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Nikolai_Gogol.jpg

Lev Nikolajevič Tolstoj (1828 – 1910)

- pocházel ze šlechtického rodu
- studium práv nedokončil
- založil školu v Jasné Poljaně (rodiště), kde sám vyučoval

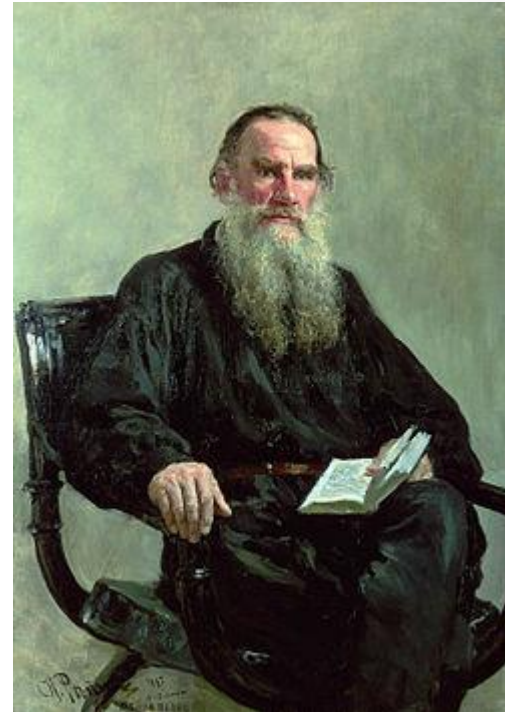
Dílo:

Anna Karenina - román

- Anna opouští manžela kvůli lásce k Vronskému, ztácí tím ale syna
- situaci řeší sebevraždou (skočí pod pod vlak)

Vojna a mír – historická románová epopěj, zobrazuje Rusko během napoleonských válek

Vzkříšení – kritický román

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ilya_Efimovich_Repin_\(1844-1930\)_-_Portrait_of_Leo_Tolstoy_\(1887\).jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ilya_Efimovich_Repin_(1844-1930)_-_Portrait_of_Leo_Tolstoy_(1887).jpg)

Otázky:

1. Který podtyp realismu se nejvíce prosazuje?
2. V které knize spáchá hlavní postava sebevraždu?
3. Který z autorů píše o ruské byrokracii?
4. Kdo byl zakladatelem moderního psychologického románu?
5. Který z autorů založil školu, ve které sám vyučoval?
6. Zařadte k autorům:

Revizor

Idiot

Anna Karenina

Zločin a trest

Řešení:

1. kritický realismus
2. Anna Karenina
3. N. V. Gogol
4. F. M. Dostojevskij
5. L. N. Tolstoj
6. Zařad'te k autorům:

Revizor

N. V. Gogol

Idiot

F. M. Dostojevskij

Vojna a mír

L. N. Tolstoj

Zločin a trest

F. M. Dostojevskij

ZDROJE:

PROKOP, Vladimír. *Literatura 19. a počátku 20. století: od romantiků po buřiče*. Sokolov: O.K. - Soft, 2005.

Zdroje obrázků jsou citovány přímo v textu.